

The Lost Generation, Hipsters en Beat(nik)s

door Cor Gout

The Lost Generation

De naam 'The lost generation' is verbonden met de persoon van Harry Crosby, die zijn vliegtuig naar de zon stuurde omdat hij het leven op aarde niet meer verdroeg.

Kenmerken die aan deze generatie werden toegeschreven zijn: hysterisch lachen omdat niets betekenis heeft, overmatig drank- en drugsgebruik en wanhopige frivoliteit... het best uitgedrukt door toneelschrijver, acteur en componist van populaire muziek, Noël Coward, in de vraag: 'Anyone for tennis?'

De Amerikaans-Engelse dichter, cultuurfilosoof en literatuurcriticus T.S. Elliot schreef in zijn revolutionaire gedicht 'Wasteland' (Braakland), 1922, over de teloorgang van beschavingen, over de uitzichtloosheid van het bestaan en over gevoelsverlies. Wat de Lost Generation verloren had was de toekomst. Ze waren vanaf 1914 (tot 1918 en later) ruïnes gewend. Ze wisten niets anders.

De Hipsters

De Hipsters zijn een specifieke uiting van het gevoel dat bij de Lost Generation overheerste: 'een kind dat nergens om geeft'. Een goed voorbeeld daarvan was te zien in de film 'Teenagers from out of space' (Tom Graeff, 1959), waarin we tijdreizigers zien die van plan zijn de aarde te vernietigen. Zómaar, zonder reden.

De Hipster wil niet voelen, hij is cool. Plak dit beeld eraan vast: de Hipster pakt de auto, gaat een eind rijden, maar een bestemming heeft hij niet.

De Amerikaanse schrijver en journalist Norman Mailer (1923-2007) karakteriseerde hem als 'een witte neger': een on-politieke rebel, een niet-geëngageerde outcast.

De Beatniks

De Beatnik is niet doelloos, maar hoe vager het doel, des te meer vrijheid heeft dan de scherpe, maar lakonieke, op volledigheid azende

nieuwsgaarder en de geëngageerde kunstenaar.

De onwerkelijkheid van de Hipster (een beeld van de Hipster: een paard van stro dat poseert als een dood paard) lijkt parallel te lopen aan één van de kenmerken die de Beatniks worden toegedicht: ze worden 'gemaakt' door de media.

Deels snijdt deze karakterisering hout. Het culturele en politieke weekblad *The Village Voice* strooide met nieuws over hun activiteiten, hun optredens, boekuitgaven en films... zoals 'Pull my daisy' (1950) waarin Robert Frank en Alfred Leslie met hun camera's de dichters Alan Ginsberg, Peter Orlovsky en Gregory Corso volgen, terwijl Kerouac op de geluidsband een geïmproviseerd verhaal vertelt.

Toch hebben de Beats niet om al die aandacht gevraagd. Ze vroegen niet om uptown-shows, ze droegen hun poëzie liever voor op straat, in parken, in cafés en in nachtclubs en kleine theatertjes, waar een sfeer van oprechtheid en directe communicatie (het grootste deel van hun publiek bestond uit collega-dichters en beeldend kunstenaars) heerste. De aandacht van de pers kende trouwens twee kanten. Gevestigde media als *Time* en *Life* stelden de Beats op één lijn met de sjofele, soms ook dakloze Bowery Bums.

John Clellon Holmes bestreed deze visie in zijn roman (die doorging voor de eerste 'Beat-roman') 'Go' (1952) en meer uitgesproken in zijn artikel 'This is the Beat Generation' (*New York Times Magazine*, 16 november 1952): 'Waar wij mee behept zijn is de afwezigheid van persoonlijke en sociale waarden. Hoé te leven is belangrijker dan waaróm. Het gaat ons om van dag tot dag oplossingen te vinden.'

Schrijvers verraden hun ideeën en opvattingen niet alleen in wat ze schrijven, maar vooral ook in wat ze lezen.

De literaire held van de Lost Generation was Bazarov, de nihilist in Toergenjewa's 'Vaders en zonen'. Hij bezoekt gegoede burgers in hun huizen, beziet met afschuw de verloedering van hun smaak en hoort met verbazing hoe ze hun opvattingen over moraliteit en de structuur van de wereld verwoorden. Maar hij doet er niets aan.

De literaire held van de Beats is Stavrogin, het personage in 'Boze Geesten' (of: 'Demonen') van Dostojewski. Stavrogin is een nihilist, maar

een die bezeten is door geloof. Hij weet dat ongelooft fataal is, en wanneer hij er niet in slaagt daaraan te ontsnappen pleegt hij zelfmoord.

De Beat Generation houdt zich niet bezig met verlies van geloof, ze krijgen er steeds meer behoefte aan, daarin gevoed door de uitspraak van Voltaire: 'Als er geen God bestond, zou hij uitgevonden moeten worden'.

De Beats vonden totems voor Hem uit, zoals marihuana, dat een gevoel van gemeenschap en gemeenschappelijkheid geeft.

Hun wil om te geloven in 'iets' was sterk... en laten we dan even terugdenken aan John Clellan Homes' constatering dat we behept zijn met de afwezigheid van persoonlijke en sociale waarden... waarmee hij bedoelt: hoé te leven, zelfs als je níet in staat bent te leven volgens conventionele maatstaven, is belangrijker dan waaróm (deze gedachte vinden we ook in Kerouac's 'On the road').

Bron: Live in de Poentjak [10], 5 maart 2023